

вправляється в словесній творчості. Вона виявляє свій інтелектуальний світ, утверджує свою гідність» [6, с.69].

Казка стала постійним супутником класного і позакласного життя учнів і вчителів Павлівської школи, де її слухали, читали, інсценувала, складали самі та створювали [6].

Сьогодні із творами самого Василя Олександровича Сухомлинського дітей починають знайомити із дошкільного віку та початкової школи, хоча їх можна використовувати не тільки в навчальному процесі, а й позашкільній виховній роботі. Ці твори дуже цікаві, легко сприймаються, учать дітей замислюватися над навколишнім світом, над учинками людей. Під впливом почуттів і думок, викликаних прочитаними творами, дитина вчиться образно і творчо мислити, учиться бути людиною. Адже сам педагог убачав мету й наслідок своєї діяльності не тільки у формуванні творчої особистості школяра, а й у творенні доброго імені людини [4; 5].

Великого значення В. Сухомлинський надавав родинному вихованню. Тільки разом з батьками, спільними зусиллями вчителі можуть дати дітям велике людське щастя, яке, на думку педагога, багатогранне: «щоб людина розкрила свої здібності, полюбила працю і стала в ній творцем, і в тому, щоб насолоджуватися красою навколишнього світу і створювати красу для інших, і в тому, щоб любити іншу людину, ростити дітей справжніми людьми» [5, с.109].

Тож, світогляд – це поняття яке визначає систему поглядів на світ та власну позицію у ньому кожного з нас. Формування світогляду – складний і тривалий процес, адже на нього впливає багато чинників: соціальний, сімейно-побутовий, мікрогруповий, навчання й виховання в школі, засоби масової комунікації [5].

Педагог глибоко усвідомлював, що в процесі розвитку особистості її світогляд змінюється, наповнюється змістом але, ґрунтуючись при цьому на стійкій основі, яка складається із певних принципів ставлення до світу, наприклад таких, як любов, справедливість, доброзичливість, упевненість у своїх пізнавальних можливостях, смисл життя. Саме завдяки казці дитина пізнає світ не тільки через розум, а й серцем, пізнає свій народ, красу рідного слова, формує необхідні власні принципи [5; 7].

Список використаної літератури

1. Антоненко М. Рідна мова у дидактичній спадщині В.О. Сухомлинського / М. Антоненко // Рідна школа. - 2004. - №9. - с. 3-6.
2. Домашенко Н.І. Розвиток морально-етичних здібностей дошкільників за творами В.О. Сухомлинського / Н.І.Домашенко // Дошкільний навчальний заклад. - 2010. - №6. - С. 33-42.
3. Коломійченко Ольга. В.О.Сухомлинський у контексті сучасної дійсності / О.Коломійченко // Початкова школа. -2009. - №9. - С. 1-2.
4. Томченко А.В. Сухомлинський та естетичне виховання / А.Томченко // Директор школи.Україна. - 2010. - №2. - С.11-15.
5. Козак І.В. Формування гуманістичного світогляду учнів у творчій спадщині В.О.Сухомлинського / І.В.Козак // Педагогіка і психологія. - 2011. -№2. - с.105-115.
6. Дяченко А.М. В.О.Сухомлинський про місце і роль казки в естетичному вихованні дітей / А.М.Дяченко// Хвалю й сварю, кого люблю. - 2006. - №2. - с.64-70.
7. Ткачук Галина. Технології формування зв'язного мовлення молодших школярів засобами художніх творів В.О. / Галина Ткачук // Початкова школа. - 2015. - №10. - С.12-15.

Антоніна Буколова

ПРОБЛЕМИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ТВОРЧОСТІ В СПАДЩИНІ

В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО

*Зробити творчу думку і творчу працю
могутнім засобом формування нової людини –
в цьому полягає суть педагогічної майстерності
В. О. Сухомлинський*

Сучасні психолого-педагогічні дослідження надають педагогічній діяльності творчий, дослідницький характер і розглядають її як один з різновидів творчості.

Основа творчого потенціалу особистості вчителя в його педагогічній діяльності формується на основі накопиченого ним досвіду, а також знань, умінь і навичок, що є запорукою пошуку і застосування нестандартних рішень при вирішенні ряду проблем, використання новаторських методів та підходів і тим самим удосконалення майстерності педагога.

Виключно інтелектуальний, ерудований педагог за рахунок усвідомлення та аналізу проблемних ситуацій, що виникають під час навчально-виховного процесу здатний знайти нові, неординарні шляхи і способи її вирішення шляхом творчого мислення та уявного експерименту.

Творча педагогічна діяльність має спрямовуватись на розвиток творчої активності учнів. Для цього вчитель повинен володіти рядом якостей, серед яких розрізняють педагогічний такт, спрямованість на формування творчої особистості, здатність до співчуття, рефлексії, співпереживання, уміння ставити цікаві, парадоксальні питання, створення проблемних ситуацій, заохочення уяви учнів. Найвищим рівнем педагогічної діяльності є педагогічна майстерність.

Видатний педагог В.О. Сухомлинський у своїй творчій спадщині залишив велику кількість праць, присвячених творчій особистості педагога та педагогічній майстерності.

Проблему педагогічної творчості В.О. Сухомлинський висвітлює в творах «Суспільство і вчитель», «Розмова з молодим директором», «Які якості треба мати педагогу як вихователеві», «Павлівська середня школа», «Як виховати справжню людину», книгах «Сто порад учителю», «Методика виховання колективу», та багатьох інших.

В.О. Сухомлинський писав, що вчитель – найважливіша дійова особа творчої взаємодії та співпраці з вихованцем. У праці «Розмова з молодим директором школи» В.О. Сухомлинський зазначив: «Досвід багатьох років переконує, що суттю педагогічної творчості є думка, ідея, яка пов'язана з тисячами повсякденних явищ. Педагогічна ідея – це, образно говорячи, повітря, на якому пливуть крила педагогічної майстерності»[3]. Творча праця педагога має найбільшу ефективність у формуванні учня, здатного до творчого мислення, самостійного прийняття рішення, активної участі у житті суспільства.

Основу педагогічної творчості вчителя на думку В.О. Сухомлинського становлять:

1) Професіоналізм. «Без глибокого знання науки, основи якої викладає вчитель, немає педагогічної культури» [3], – зазначав В.О. Сухомлинський.

2) Гуманістична спрямованість діяльності. «Ми, вчителі, – писав видатний педагог, – повинні розвивати, поглиблювати в своїх колективах педагогічну етику, стверджувати гуманний початок у вихованні як найважливішу рису педагогічної культури кожного вчителя» [3]. Василь Сухомлинський переконаний, що той, хто не любить дітей не отримає добрих результатів у педагогічній праці, адже лише любов і повага педагога до вихованців створюють відповідне ставлення до нього, до його знань, ідей, поглядів та переконань.

3) Здатність до науково-дослідної діяльності. Вищим етапом педагогічної творчості В.О. Сухомлинський вважав поєднання практики з науковим дослідженням.

4) Педагогічні здібності: толерантність, співпереживання, комунікативність, професійна проникливість, креативність.

5) Педагогічна техніка: висока культура мовлення, уміння стежити за своїм зовнішнім виглядом, уміння керуватися власним психічним станом.

Творчий напрямок у діяльності педагогів та учнів здатний перебудувати та вивести на якісно новий рівень весь навчально-виховний процес. Дана ідея є головною в творах В.О. Сухомлинського. У монографії «Мої педагогічні переконання» він відхиляє припущення, що в школі учні здобувають лише знання, уміння та навички і розглядає школу як джерело освіти, як основа творчої думки, розуму і таланту[2].

У творі «Сто порад учителю» В.О. Сухомлинський зазначив: «Однією з найважливіших особливостей творчості педагога є те, що об'єкт його праці — дитина — повсякчас змінюється, завжди новий, сьогодні не той, що вчора. Наша праця — формування людини, і це покладає на нас особливу відповідальність, яку ні з чим не зіставиш» [4]. Результатом творчості педагога стає створення духовно багаті особистості, перетворення теоретичних знань у живий досвід творчої праці.

Педагогічна діяльність завжди будується на основі творчості. «Я знаю представників багатьох спеціальностей, – як писав педагог, – але немає – я в цьому переконаний – людей більш допитливих, невгамовних, більш одержимих думками про творчість, як учителі» [2].

Основним завданням творчого вчителя є розвиток як своєї творчої особистості, так і творчої особистості учнів. В. Сухомлинський навів доволі переконливий приклад: «Якщо в педагогічному колективі є талановитий творчий математик, серед учнів обов'язково знайдуться здібні й талановиті математики. Немає хорошого вчителя математики – немає талановитих учнів. У цьому випадку той,

хто має математичні здібності ніколи їх не виявить. Учитель – це перший світоч інтелектуального життя» [3]. Тож, ми спостерігаємо, що вчитель за рахунок власної творчої діяльності надихає учнів на активну роботу та спрямовує їх творчий потенціал.

Отже, творчість є важливою складовою педагогічної діяльності. У процесі творчої діяльності відбувається всебічний розвиток особистості та формуються важливі професійні риси педагога. Але для ефективного розвитку педагогічної творчості вчителя потрібно створити спеціальні умови для підвищення його творчої активності, особистісного та професійного зростання.

Список використаної літератури

1. Актуальні проблеми підготовки педагогічних кадрів до творчої професійної діяльності: Зб. наук. праць. – К., 1993. – 240 с.
2. Сухомлинский В. А. Избранные педагогические сочинения В 3-х т. / В. А. Сухомлинский – М.: Педагогика. – 987 с.
3. Сухомлинський В. О. Розмова з молодим директором школи. Бесіда 1. Основні проблеми творчої праці вчителя / В. О. Сухомлинський // Вибр. твори в 5 т. – К., 1976. – Т.4. – 489 с.
4. Сухомлинський В. О. Сто порад учителям / В. О. Сухомлинський. – К.: Радянська школа., 1988. – 310 с.

Ірина Бузажи

ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТІСНО-ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНОГО КОЛЕДЖУ НА ОСНОВІ ВИКОРИСТАННЯ ІДЕЙ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО

В. О. Сухомлинський надавав великого значення особистісно-професійній культурі фахівця, зокрема, вчителя. На думку видатного педагога, професійна культура вчителя – це особливості вираження його особистості в професійній діяльності: «З того, як і чому вихователь виражає себе, дитина робить висновок про те, якими є люди, взагалі, в чому полягає добро, в чому ідеал. Отже, необхідно, щоб особистість педагога приваблювала вихованців, надихала їх своєю цілісністю, красою ідейно-життєвих поглядів, переконань, морально-естетичних принципів, інтелектуальним багатством, працьовитістю» [7, с. 197].

На основі використання ідей В. О. Сухомлинського окреслимо шляхи формування особистісно-професійної культури майбутніх медиків в умовах медичного коледжу. В. Сухомлинський стверджував, що «зміст вчительської професії – це людинознавство, постійне проникнення в складний духовний світ людини, яке ніколи не припиняється» [7, с. 420]. Відповідно він ставив досить високі вимоги до рівня професійної підготовки вчителя, адже справжнім творцем людських душ може стати педагог, який має цілісну систему особистісних якостей, духовну культуру, світоглядні переконання.

Підвищені вимоги щодо професійної діяльності та особистості медика визначають особливості організації його як професійної, так і гуманітарної підготовки. У сучасних соціокультурних умовах вона покликана вирішувати складні завдання: по-перше, сприяти соціальному розвитку особистості майбутнього медика, його загальноосвітній і культурологічній підготовці; по-друге, забезпечувати професійне зростання в обраній галузі медичної діяльності. Розвиток особистості медика, набуття ним професійної компетентності та оволодіння основами професійної й особистісної культури дозволять йому успішно виконувати професійну діяльність.

Культура як освітня цінність у розвитку й вихованні студентів-медиків повинна виявлятися у культурі буття, мислення, дозвілля, відносинах, спілкуванні, світоглядній культурі, естетичній діяльності. Адже лише у культурному середовищі можуть сформуватися фахівці, здатні вільно і глибоко мислити, створювати й використовувати інтелектуальні та моральні цінності, відповідності яким постійно потребує суспільство загалом і медичні заклади зокрема.

Аналіз останніх джерел і публікацій з фізіології, філософії, психології, педагогіки засвідчив, що культуру як сферу реалізації людських цінностей, ступінь саморозвитку і самореалізації розглядали А. Арнольдов, О. Газман, П. Гуревич, А. Коршунов, Н. Крилова, Л. Лебедик [1-2], Л. Морозова, Н. Саєнко, В. Семенов, Є. Соколов, В. Стрельников [3-6], В. Сухомлинський [7-9], М. Шибяєва; як виявлення людяності – Л. Бурдейна, Ю. Давидов, І. Зязюн, В. Малахов, В. Менжулін та інші У той же